

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 09.09.2014

kl.15:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

Megin atriði

- Áfram öflugt hraungos í Holuhrauni
- Jarðskjálftavirkni áfram
- Hættumat óbreytt
- Vöktun loftgæða aukin

Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

Frá vísindamannaráðsfundi í morgun:

Gosvirkni er svipuð og undanfarna daga. Hraun rennur til austurs af svipuðum krafti og áður. Það hægir ekki á hrauninu en það lengist í farvegi Jökulsár á Fjöllum. Áin flæmist til austurs undan hrauninu. Ekki er sprengivirkni þar sem hraunið rennur í ána en gufubólstrar stíga til himins.

Jarðskjálftar. Um 150 skjálftar hafa mælst frá miðnætti til hádegis. Í norðurhluta Bárðarbunguöskjunnar voru tveir stærstu, 3,8 og 5,2. Lítil en stöðugur órói hefur mælst síðustu daga.

GPS mælingar sýna óverulegar jarðskorpuhreyfingar þannig að kvikustreymi inn í ganginn virðist haldast svipað og útstreymi í gosinu í Holuhrauni.

Loftgæði

Loftgæði í byggð: Styrkur brennisteinsdíoxíðs (SO₂), sambærilegur við það sem mældist á vöktunarstöðvum í Reyðarfirði á laugardag, getur valdið óþægindum hjá fólki með undirliggjandi öndunarferavandamál. Aðrir ættu ekki að finna fyrir teljandi áhrifum. Unnið er að því að bæta mælanet Umhverfisstofnunar til þess að mæla magn brennisteinsdíoxíðs (SO₂) á fleiri stöðum í byggð. Gögn frá nýuppsettum SO₂-mæli á Egilsstöðum verða aðgengileg seinna í dag. Í gær 8. september mældist ekki mengun frá gosinu á Reyðarfirði og búist er við að svo verði einnig í dag. Hægt er að nálgast tilmæli Sóttvarnalæknis og Umhverfisstofnunar á vefsíðum stofnanna, www.landlaeknir.is og www.ust.is

Loftgæði á gossvæðinu: Mikið gasstreymi er í og í kringum eldstöðina. Bráð lífshætta stafar af gasinu og því er ekki óhætt að nálgast svæðið án gasmæla og gasgríma. Vísindamenn hafa þurft að rýma svæðið endurtekið síðasta sólarhringinn vegna þess að gasstyrkur hefur farið langt yfir hættumörk þegar vindátt breytist skyndilega. Við gosstöðvarnar má búast við sífelldum staðbundnum breytingum á vindátt, vegna hitauppstreymis, sem gera aðstæður þar mjög hættulegar.

Varúðarráðstafanir:

Vegna eldsumbrota í Vatnajökli og norðan hans hefur Vinnueftirlitið undirstrikað að starfsumhverfi í nágrenni eldsumbrota er hættulegt, m.a. með tilliti til eiturefna, fljúgandi jarðefna, hita, mögulegra flóða auk fleiri þátta. Umtalsvert magn eiturefna stígur upp frá gossvæðinu og er mikilvægt að allir sem vinna nálægt gosstöðvunum noti gasmæla og gasgrímur. Sérstök hætta getur skapast í lægðum þar sem þessi efni setjast og /eða þar sem er lygnt. Vinnueftirlitið telur brýnt að allir sem eru nálægt eldgosinu séu með viðeigandi áhættumat og viðbragðsáætlanir í samræmi við reglugerð nr. 920/2006.

Lokanir á hálendinu norðan Vatnajökuls eru enn í gildi <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>. Fjölmiðlar og vísindamenn hafa takmarkaðan aðgang að lokaða svæðinu gegn framvísun sérstakra leyfa almannavarna. Lögreglan vaktar svæðið.

Búið er að aflétta lokunum um Dettifossveg (nr.862) vestan Jökulsár á Fjöllum frá þjóðvegi 1 norður að Dettifossi. Aðrar leiðir á svæðinu en að Dettifossi eru áfram lokaðar þar á meðal gönguleiðir.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu og gulur fyrir Öskju. Unnið er á Hættustigi almannavarna.

Flóðahætta

Enn er hætta á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli, hvort sem það yrði í Dyngjújökli eða í öskju Bárðarbungu.

Hættumat

Ekki er hægt að segja til um það á þessari stundu hvert framhaldið verður. Fjórir möguleikar eru taldir líklegastir:

- Að innflæði kviku stöðvist, skjálftahrinan fjari út og kvika brjótist ekki til yfirborðs á fleiri stöðum.
- Gangurinn nái til yfirborðs á fleiri stöðum utan jökuls. Ekki er hægt að útiloka gos með hraunflæði og/eða sprengivirkni.
- Gangurinn nái til yfirborðs undir jökli aftur og leiði jafnvel til umtalsverðs eldgoss. Gosið myndi leiða til jökulhlaups í Jökulsá á Fjöllum og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli.
- Gos í Bárðarbungu. Gosið gæti leitt til jökulhlaups og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli. Mestar líkur eru á að hlaup komi niður Jökulsá á Fjöllum, en ekki er hægt að útiloka aðrar hlaupaleiðir: Skjálfandafliót, Kaldakvísl, Skaftárkatla og Grímsvötn.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.

Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Í morgun var fundur í vísindamannaráði almannavarna þar sem farið var yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Í framhaldi var fundur með aðgerðarstjórninni á Húsvík og aðgerðir dagsins samhæfðar. Einnig er samstarf við Vatnajökulspjöldgarð vegna umferðar, lokana og umhverfismála. Stofnaður hefur verið vinnuhópur Umhverfisstofnunar, Veðurstofunnar, Raunvísindastofnunar Háskóla Íslands og Sóttvarnalæknis þar sem samhæfð verður vinna þessara stofnana vegna eiturgasa frá eldgosum. Þá var haldinn fundur með almannavarnayfirvöldum á Suðurlandi, Landsvirkjun, Landsneti og almannavarnadeild ríkislögreglustjóra um afleiðingar flóða vegna eldgoss undir jökli og sviðsmyndir ræddar.

Ferðapjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið Þjóðvegur 1. Gossvæðið er um 120 km suður frá Þjóðvegi 1. Enn er svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossvegjar vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag. Hægt er að fylgjast með eldgosinu á vefmyndavélum Mílu www.livefromiceland.is. Allir flugvellir eru opnir.

Upplýsingar.:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er info@sst.is Símanúmerið er: 570-2644/43.

Vefsíða vegna Bárðarbungu og jarðhræringanna norðan Vatnajökuls www.avd.is

Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

Facebook: <https://www.facebook.com/Almannavarnir>